

Zadanie. Zbadać zbieżność szeregu

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left[\frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot (2n)} \right]^3.$$

Rozwiązanie. Aby zbadać zbieżność podanego szeregu zastosujemy kryterium Raabego. Wyznamy w tym celu iloraz

$$\begin{aligned} \frac{a_n}{a_{n+1}} &= \left[\frac{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)}{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot (2n)} \cdot \frac{2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot (2n)(2n+2)}{1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)(2n+1)} \right]^3 = \\ &= \left(\frac{2n+2}{2n+1} \right)^3 = \left(1 + \frac{1}{2n+1} \right)^3. \end{aligned}$$

Następnie obliczymy granicę

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \left[\left(1 + \frac{1}{2n+1} \right)^3 - 1 \right].$$

Korzystając ze wzoru skróconego mnożenia oraz obliczając elementarne granice ostatecznie mamy

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) &= \lim_{n \rightarrow \infty} n \left[1 + \frac{3}{2n+1} + \frac{3}{(2n+1)^2} + \frac{1}{(2n+1)^3} - 1 \right] \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\frac{3}{2 + \frac{1}{n}} + \frac{\frac{3}{n}}{\left(2 + \frac{1}{n} \right)^2} + \frac{\frac{1}{n^2}}{\left(2 + \frac{1}{n} \right)^3} \right] = \frac{3}{2} > 1. \end{aligned}$$

Na podstawie ww. kryterium badany szereg jest zbieżny.

UWAGA. Zastosowanie kryterium d'Alemberta dla badanego szeregu nie rozstrzyga jego zbieżności, tzn.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\left(1 + \frac{1}{2n+1} \right)^3} = 1.$$

Kryterium Raabego.

Jeżeli wyrazu szeregu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ są dodatnie i jeżeli istnieje $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right)$, to:

- gdy $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) > 1$, szereg $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ jest zbieżny,
- gdy $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) < 1$, szereg $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ jest rozbieżny,
- gdy $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) = 1$, nie możemy nic powiedzieć o zbieżności szeregu $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$, należy stosować inne metody badania zbieżności szeregów.